

รายงานการสำรวจ ทำทะเบียน และทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณ

วัดหนึ่งราชวรวิหาร เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

ระหว่างวันที่ 19-20 ธันวาคม 2566

ฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทย

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

.....

ฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทยมีแผนจัดทำเว็บไซต์ฐานข้อมูลเอกสารโบราณฯ เพื่อให้บริการข้อมูลเอกสารโบราณออนไลน์ ริเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ.2555 และดำเนินงานเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยวัตถุประสงค์การจัดทำฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทยนั้น เพื่อเก็บรวบรวม ศึกษา และทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณ เพื่อเผยแพร่ทางเว็บไซต์ฐานข้อมูล เพื่อรักษาเอกสารโบราณซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่อุดมไปด้วยความรู้ทางภูมิปัญญาที่มีคุณค่าหาใดเปรียบได้ และการจะทำให้เว็บไซต์ฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทยมีความเข้มแข็งนั้นจึงต้องแสวงหาข้อมูลเอกสารโบราณเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

วันที่ 19-20 ธันวาคม 2566 คณะทำงานฐานข้อมูลเอกสารโบราณฯ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ประกอบด้วย นางสาวนิสา เชยกลิ่น (ผู้ช่วยนักวิชาการ), นางสาวศุภาพิชญ์ อุค้ำพันธ์ (เจ้าหน้าที่ประสานงานวิชาการ), นายศุภภรณต์ พุ่มพฤษ (นักผลิตสื่อ) และนักศึกษาฝึกงานดังนี้ นายสุกฤต สิมณี ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, นายกฤษฎา อุ๋นลาวรรณ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, นายนนท์นภัทร อินทร์สุพรรณ, และนายนวัทร จันทรผล ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เดินทางไปยังวัดหนึ่งราชวรวิหาร เพื่อสำรวจ ทำทะเบียนและทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณที่ทางวัดได้เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหารครั้งที่ 2

คุณไพฑูรย์ สรวโยค (อดีตพระครูสมุห์ไพฑูรย์ สุภาขโร) ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหาร เล่าให้คณะทำงานฯ ฟังว่า เอกสารโบราณเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นใบลาน สมุดไทย เป็นเอกสารโบราณที่เก็บรวบรวมมาจากหลายๆ ที่ ทั้ง พระภิกษุมอบให้บ้าง หรือเอกสารโบราณถูกเก็บไว้ที่กุฏิต่างๆ ที่อยู่ภายในวัด มาเก็บรักษาไว้ในที่เดียวกันที่พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหาร

เอกสารโบราณของวัดหนึ่งราชวรวิหารมีทั้งตำรายา ตำราไสยศาสตร์ ตำราโหราศาสตร์ วรรณคดี และธรรมคดี ซึ่งนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางภูมิปัญญาที่ประเมินค่าไม่ได้ คณะทำงานฯ จึงได้คัดเลือก

เอกสารโบราณมาทำสำเนาดิจิทัล มีการทำความสะอาดเบื้องต้น การทำทะเบียนเอกสารโบราณที่ละชิ้น การกำหนดรหัสเอกสารตามรูปแบบของฐานข้อมูลเอกสารโบราณฯ สำหรับการทำสำเนาดิจิทัลเอกสารโบราณในครั้งนี้อาจสามารถทำสำเนาดิจิทัลได้ดังนี้

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร
1	BKK001-017 ¹	ตำรายากล่อนและลักษณะต่อ การ	สมุดไทยดำ	ไทย /ไทย
2	BKK001-018	ตำราพรหมชาติ	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
3	BKK001-019	ตำรากระสาย	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
4	BKK001-020	พระอภิธรรม	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
5	BKK001-021	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
6	BKK001-022	ตำรายา	สมุดไทยดำ	ไทย /ไทย, บาลี
7	BKK001-023	ตำรายา	สมุดไทยดำ	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
8	BKK001-024	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
9	BKK001-025	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
10	BKK001-026	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
11	BKK001-027	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
12	BKK001-028	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
13	BKK001-029	ตำราแผนเส้น	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
14	BKK001-030	ตำราชวดารและอดิสาร	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
15	BKK001-031	ตำราฝีดายและแผนเดือน	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี

¹ การให้รหัสตามแบบฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทย BKK คือ กรุงเทพมหานคร, 001 คือ วัดที่ 1 ที่ได้สำรวจและ
ทำทะเบียน คือ วัดหนังราชวรวิหาร, 017 เรื่องที่ 17 คือ ตำรายากล่อนและลักษณะต่อการ

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร
16	BKK001-032	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
17	BKK001-033	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
18	BKK001-034	วรรณคดี (คำสอน)	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
19	BKK001-035	ตำราแผนเส้น	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
20	BKK001-036	ตำราแผนเส้น	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
21	BKK001-037	พระสุริวงค์	สมุดไทยขาว	ไทย /ไทย
22	BKK001-038	ตำรายา	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
23	BKK001-039	ตำรายากษัยและกล่อน	ใบลาน	ไทย /ไทย
24	BKK001-040	ลักคณหญิงชั่วดี	ใบลาน	ไทย /ไทย
25	BKK001-041	ตำราโหราศาสตร์	ใบลาน	ไทย /ไทย
26	BKK001-042	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
27	BKK001-043	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
28	BKK001-044	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
29	BKK001-045	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
30	BKK001-046	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
31	BKK001-047	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
32	BKK001-048	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
33	BKK001-049	ตำรายาเกร็ดว่าด้วยกุมาร ว่า ด้วยไพธาดู	ใบลาน	ไทย /ไทย
34	BKK001-050	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
35	BKK001-051	ตำรายันต์ต่างๆ	สมุดไทยขาว	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี
36	BKK001-052	ตำรายา	ใบลาน	ไทย /ไทย
37	BKK001-053	ตำรายา	ใบลาน	ไทย, ขอมไทย /ไทย, บาลี

นิสา เซยกลิ้น สรุปรายงาน
ศุภกรานต์ พุ่มพฤษ และนายนนท์นภัทร อินทร์สุพรรณ ถ่ายภาพ